

Kitüntetések

2019. november 7-én, a Magyar Opera Napja alkalmából Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára Miniszteri Elismerő Oklevelet adott át az Erkel Színházban Nagy Krisztián főstatisztavezető, Karczag Márton főemléktáros, **Sziék János** fődíszletasztalos és **Resz Miklós** szcenikai vezető részére, akik több mint negyedszázada dolgoznak az Operaházban. Vasfüggöny-díjban részesült **Tóth Imre** díszletasztalos, aki több mint 45 éve az Opera munkatársa.

Resz Miklós szcenikai vezető:

1988 szeptembere óta dolgozom az Operaházban. Elektroműszerész az eredeti szakmám, ezért az első tíz évben világosítóként dolgoztam a színpadon. Nagyon örülök, hogy ott kezdtem, mert ez rendkívül hasznos időszak volt számomra. Mindazt a tudást, ami a mostani munkámnak az alapját képezi, ott és akkor szereztem meg. Azzal, hogy a színpadon dolgoztam, ott éltem a díszítő kollégák között, rengeteg hasznos ismeretre tettem szert, nemcsak a színpadvilágításról, hanem a színpadtechnika összes területéről. Láttam a díszletépítés és az előadások alatti díszletváltások folyamatát, megismertem a színpadi gépezet működését. Ez időszak alatt elméleti tudást is szereztem, a Színház- és Filmművészeti Főiskolán elvégeztem a színházi műszaki vezető és szcenikus szakot.

1999-ben kezdtem az Operaház szcenikai irodáján dolgozni, tehát 20 éve vagyok szcenikus a színháznál. Az utóbbi években mint szcenikai vezető dolgozom. Az Operaház díszletgyártását irányítom. A díszlettervezőtől megkapom a terveket, ekkor a munkatársaimmal együtt több dolgot fel kell mérnünk. Meg kell állapítanunk azt, hogy a tervezett díszlet biztonságosan üzemeltethető-e. Mennyi idő alatt lehet összeállítani majd az elkészült dísz-

letet? Vagyis mennyi idő szükséges az előadás díszletének felépítésére. Mivel az Opera repertoárszínházként üzemel, a délelőtti próbák és az esti előadások közötti átállásra csak 4 óra áll rendelkezésre. Ebbe bele kell férnie a próba díszletének lebontásán, az esti előadás díszletének felállításán kívül a világítás beállításának és a kellékes munkájának is. A díszlet gyártásának várható költségét ki kell számítanunk. Meghatározzuk a felhasználásra kerülő anyagok fajtáit és mennyiségét, valamint a beszerzésükhöz és a gyártáshoz szükséges időtartamot. Ezeknek a megállapításához konzultálunk a különböző szakmühelyeink vezetőivel, ezt követően hozok döntést.

Az így elkészült tervezetet a díszlettervel együtt a színház vezetősége bírálja el. Ha elfogadják, akkor a gyártáshoz az anyagi forrást biztosítják, vagy módosítást kérnek a tervezőtől. A módosítási javaslatokat a díszlettervezővel megbeszelem. Amikor mindez megvan, kezdődik az érdemi díszletgyártás, a szcenikusi munka második szakmai része. Beszereztetjük a szükséges alapanyagokat, megrendeljük az esetleges külsős szolgáltatásokat. Ekkor a különböző szakmühelyek vezetőivel megbeszelem a feladatukat, a gyártást rajtuk keresztül irányítom, de ha valamilyen kérdés merül fel vagy probléma adódik, akkor ezeket közösen oldjuk meg.

Mikor a különböző díszletelemek elkészültek, a mi feladatunk a díszlet első összeszerelésének segítése, irányítása a színpadon. Átadjuk a díszítőtárnak a kész díszletet, a mi munkánk itt általában véget ér. Bár amikor a rendező és a szereplők először találkoznak a díszlettel, előfordulnak kisebb változtatási kérések. Az ilyen korrekciókat elvégezzük.

Az Opera három állandó játszóhelyére, valamint a turnéokra, vendégjátékokra, az összes bemutatóhoz jellemzően a saját műhelyeinkben készítjük a díszleteket, a bútorokat, kellékeket és a jelmezeket. Ez sok esetben havi két új bemutatót, vagyis évi 19-22 különböző igényű produkciót jelent. Miénk az ország legnagyobb hagyománnyal rendelkező, legnagyobb és legmagasabb színvonalon működő díszletgyártó műhelye. A dolgozói létszám 50 fő. Többségében régen itt dolgozó, nagy-szerű művészek és szakemberek végzik a munkát, szerencsére kicsi a fluktuáció. Aki megszereti a színházat, nem szokott elmenni. Ez egy nagyon jó munkahely, örülhetünk, hogy itt dolgozhatunk. Jelenleg az Operában egyedül vagyok szcenikus, régebben ketten voltunk, és szeretném, ha ezután is legalább ketten lennénk.

Főigazgató úr felterjesztése alapján kaptam meg a Miniszteri Elismerő Oklevelet. Azt gondolom, hogy ez elismerése az elmúlt 30 évi munkámnak, hozzáállásomnak, lelkesedésemnek.

Sziék János fődíszletasztalos:

1983. szeptember 1-jén kezdtem az Operaházban dolgozni asztalos szakmunkásként. Faipari szak-középiskolát végeztem, valójában ez volt az első és máig egyetlen munkahelyem. Jelenleg az Operaház asztalosműhelyének vezetője vagyok. A műhelyünknek tizennégy szakmunkás dolgozója van. Többféle szakma képviselteti magát: ács, faesztergályos, asztalos, bútorasztalos, épületasztalos, faszobrász és csónaképítő.

Ez a kis csapat végzi az összes opera- és balett-bemutató díszleteinek a faipari munkáit, beleértve a faszervezetű emelvényeket, dobogókat, lépcsőket, díszletfalakat és bútorokat is. Részt veszek a tervfelfogadás előtt a szükséges faanyagok fajtáinak és mennyiségének meghatározásában. Az így kiválasztott anyagokat az Operaház anyagbeszerzési osztályától megkapjuk, és a szcenikai vezető által jóváhagyott díszlettervek alapján gyártjuk le a különböző díszletelemeket. Az elkészült díszletelemek első színpadi összeszerelését elvégezzük és átadjuk a díszítőtárnak. Ha használat vagy szállítás közben megsérül egy díszlet, a javítását is mi végezzük el.

Általában feszített tempóban kell dolgoznunk a rövid határidő miatt. A leterheltség ingadozó, függ a bemutatók számától és a produkciók díszleteinek mennyiségétől, valamint a szükséges asztalosmunka igényétől. Átlagosan egy-egy produkció díszleteinek elkészítéséhez egy hónapra lenne szükség, de az idő szűkössége miatt párhuzamosan több díszletelemen dolgozunk egyszerre, összehangolva a többi szakmühellyel. Vannak olyan bútorok, kellékek, kisebb díszletelemek, amiket már a színpadi próbákhoz el kell készíteni. Egy-

► szerre több bemutató díszleteit készítjük, a jobb időkihasználás miatt.

Több mint 35 éve vagyok az Operaház dolgozója. Ez alatt az idő alatt végzett munkám megbecsülésének elismerése az a kitüntetés, amit most kaptam.

**Tóth Imre
díszletasztalos:**

1974-ben jöttem az Opera asztalosműhelyébe dolgozni. Fóton, a gyermekvárosban nevelkedtem, ahol faragást tanultam. Az egyik barátom édesapja az Operaház magánénekes volt, ő ajánlotta fel, hogy megérdeklődi, dolgozhatok-e az asztalosműhelyben. A művész úr ajánlása alapján így lett az első és máig egyetlen munkahelyem. Az első bemutató, aminek a díszleteit készítettem Seregi László – Haesaturján: *Spartacus* balettje volt az Erkel Színházban. Majd a *Rigoletto*, *A varázsfuvola*, a *Bohémélet*, ezek a romantikus darabok megfogtak engem, úgy éreztem, hogy nekem való ez a színház, nagyon megtetszett. Nagyon családias volt itt a légkör. Én árva gyerek voltam, itt befogadtak, ez

nekem szinte az otthon is jelentette. Az akkori műhelyvezető, Szik Sebő a szárnyai alá vett, pályoltatott. A Dolgozók Esti Gimnáziumában érettségiztem. A tanulásban és emberileg is nagyon sokat segített nekem az itteni közösség. Segítségükkel tudtam a társadalomba beilleszkedni. Itt tanultam meg, hogyan kell viselkedni, milyen az önálló élet.

Az Opera nemesak munkahelyem, hanem a családom is lett. Ahogy teltek-múltak az évek, azt vettem észre, hogy itt ragadtam. Megtaláltam a munkámban is azokat a szakmai részeket, amik nagyon érdekeltek. Itt sosem volt tömeggyártás, minden bemutatóhoz minden díszlet vagy kellék egyedi, minden feladat más. Ki tudtam bontakoztatni a manualitásomat és a kreativitásomat. Nagyon szeretem az olyan feladatokat, melyek megoldása nagy kezűgyességet igényel.

Persze ebben a családias légkörben is előfordultak súrlódások, de ezek mindig emberséges módon rendeződtek. Ez jelenti az Operaház kohézióját. Olyan munkatársak dolgoztak és dolgoznak itt, akik össze tudták fogni ezt a nagyüzemet és az itt dolgozó embereket. Ezt a munkát nem lehet megenni, itt mindig van új feladat. Minden új darabhoz új megoldást kell találni. Külön öröm, hogy látod az elkészült munkád eredményét. Az Operaház munkatársai kapnak lehetőséget arra, hogy az előadásokat, az új bemutatókat megnézzék, és a színpadon előadás közben lássák munkájuk eredményét. Lehetőségünk van arra is, hogy rokonainknak, szeretteinknek az előadásokon megmutassuk az általunk készített tárgyakat, örömet szerezve ezzel, és egy kicsit dicsekedve is „alkotásainkkal”.

A díszletkészítés különleges munka, nehéz szakma. Külön kéne képezni erre a feladatra a dolgozókat. Hiába tudja valaki jól a faragást vagy az intarziakészítést, a díszletgyártás az egészen más. Ennek a szakmának a tanítását meg kellene oldani. Jelenleg nincs díszletlakatos-, díszletasztalos-, díszletfestőképzés. Most szinte „apáról fiúra” száll ez a szakmai tudás. Én is bekerültem 18 évesen ebbe a munkába, és kellett hozzá vagy 10 év, mire azt mertem mondani, hogy a díszletkészítésben már úgy-ahogy jártas vagyok. Mindig átadták a tudásukat az akkori „öreg szakik”, ezt lenne jó magasabb szinten valamilyen iskolával társítani.

Gyakorlatilag az Operaházban töltöttem az egész életemet. A beszélgetésre készülve végiggondoltam, mi lett volna, ha az árvaházból nem ide hoz a sors. Lehet, hogy jobb lett volna, de lehet, hogy már rég elveszett ember lennék. Ahhoz, hogy ne vesszek el, kellett az itteni légkör, itt jóban-rosszban együtt van a csapat.

Az itt töltött rengeteg évemet és az elvégzett munkámat becsülték meg, életutamat ismerték el a Vasfűggöny-díjjal.

A kitüntetetteknek lapunk munkatársai és a magam nevében gratulálok, további jó munkát, jó egészséget és sok sikert kívánok!

Kárpáti Imre

SOKÉVES TAPASZTALAT A SZÍNHÁZTECHNIKÁBAN

automatizálás

tervezés

telepítés

karbantartás